

KANNANOTTO IÄKKÄIDEN LAITOSHOIDON PERUSTEET, ALATYÖRYHMÄN MUISTIO

Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry kiittää STM:n asiantuntijatyöryhmää tekemästään työstä ja kommenttipyyntöstä. Vastauksessaan Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry nosti esiin seuraavia seikkoja:

Vanhustenhuollon laadun heikkeneminen on ollut kasvava huoli viime aikoina eikä vähiten esille tulleiden kaltoinkohtelutapauksien johdosta. Nykyinen vanhuspolitiikka painottaa kodinomaista asumista ja täten laitoshoidona tunnettua vanhainkotihoitoa ollaan ajamassa alas. Ikääntyneiden määrän kasvaessa myös toimintakyvyltään heikentyneiden vanhusten määrä lisääntyy Suomessa. Vanhainkotien tilalle on siis tarjottava jotakin muuta laadukasta ja toimivaa asumisratkaisua. Tehostettua palveluasumista on lisätty huomattavasti viime aikoina jopa siten, että vanhainkotihoitosta ollaan monin paikoin täysin luopumassa. Tätä kehitystä tukee myös Sosiaali- ja terveysministeriön antama laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Paikoitellen vanhainkotihoitoidon ja tehostetun palveluasumisen erot ovat käytäntöjen tasolla marginaalisia. Myös maksuperusteet tehostetussa palveluasumisessa vaihtelevat kunnittain. Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry painottaa, että muutoksessa on huomioitava vanhusten tasavertaisuus ja hoidon maksuperusteiden yhdenmukaisuus.

Valmiiden organisaatiolähtöisten palvelupakettien sijasta vanhusten palveluita tulisi kehittää mahdollistamaan palveluiden yhteensovittaminen vanhuksen omista tarpeista lähtien. Kolmas sektori on otettava tehokkaammin yhteistyöhön julkisten palveluiden kanssa.

Palvelurakenteen muutos on vaikuttanut myös vanhustenhuollossa työskenteleviin ammattilaisiin. Osa vanhoista vanhainkotiosta on muutettu tehostetuksi palveluasumiseksi. Muutoksessa on tärkeää huomioida hoitohenkilökunnan osaaminen, Akavan sairaanhoitajat ja Taja muistuttaa. Vanhainkotihoitoon ohjataan jatkossa vain erityistä lääketieteellistä hoitoa vaativat vanhukset. Tehostetussa palveluasumisessa on kuitenkin jatkossakin turvattava riittävä hoitotyön ja sairaanhoidon osaaminen. Ikääntyneiden siirrot toisiin hoitolaitoksiin ovat erittäin raskaita etenkin muistisairaille mutta myös muille vanhoille ihmisille. Turhia siirtoja on vältettävä ja ikääntyneelle on mahdollisuuksien mukaan tarjottava koti loppuelämäkseen – palvelumuodoista riippumatta. Riittävä henkilökunta ja henkilökunnan osaamisen tukeminen lisäävät työhyvinvointia sekä vanhusten hyvää

hoitoa esimerkiksi vähentämällä näitä turhia siirtoja. Myös saattohoito-osaaminen on turvattava koko henkilöstölle.

Lopuksi Akavan sairaanhoitajat ja Taja haluaa nostaa esiin hyvän johtamisen tärkeyden. Muutokset ja kiristynyt talous luovat haasteita sekä hoitajille että vanhustyön johtajille. Hyvä johtaminen kaikilla hallinnon tasoilla edesauttaa laadukasta hoitotyötä ja vanhusta arvostavaa työskentelyotetta. Muutokset edellyttävät vahvaa muutosjohtajuutta ja kykyä katsoa tulevaisuuteen, mutta etenkin ihmislähtöisen hoitotyön esimerkkinä toimimista. Johtamiseen tulisikin kiinnittää erityistä huomiota palvelurakenteiden muuttuessa. Riittävä johtamisosaaminen ja lähiesimiehen läsnäolo arjessa on turvattava.

Helsingissä 5.8.2016

Helena Vertanen
puheenjohtaja

Vilhelmiina Lehto
varapuheenjohtaja